

Zpráva o činnosti školky spolupracující s Mensou ČR

Mateřská škola Záhumenice v Brně Horních Heršpicích je škola s 35letou tradicí. Vzdělávací nabídka probíhá podle Školního vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání s názvem „Učíme se porozumět sami sobě, ostatním lidem a světu kolem sebe“. Po absolvování semináře „Šikovné děti, inspirace pro pedagoga,“ které pořádalo Centrum nadání ve spolupráci s Mensou ČR, jsme se více zabývali otázkou, zda není oblast péče o mimořádně nadané děti v naší školce opomíjena. Ohlédnutím zpět a přípravou nového ročního plánu začal trend dalšího vývoje směřovat nejen k dětem nadaným, ale i nějakým způsobem znevýhodněným. Naším cílem se stala taková škola, kde vedle sebe mohou pracovat různě nadané děti a každé z nich podle svých potřeb, svým tempem a na rozdílně obtížných úkolech.

Díky novému impulsu a setkání s Mensou ČR, konkrétně s jejím předsedou Ing. Tomášem Blumensteinem, místopředsedkyní Mensy Mgr. Danou Havlovou a PhDr. Jitkou Fořtíkovou jsme se rozhodli vzdělávací nabídku doplnit projektem NTC systém učení. Pod vedením Mgr. Dany Havlové celý náš pedagogický sbor postupně absolvoval vstupní, dvoudenní i čtyřdenní soustředění k metodě Mensa pro školky. O dalších záměrech jsme informovali zřizovatele, odbor školství města Brna i rodiče. S prosbou o finanční pomoc jsme oslovili místní sponzory a přátele školy. Zakoupili jsme nové učební pomůcky, deskové hry, notebook, projektor, promítací plátno, fotoaparát. Zúčastnili jsme se mnoha seminářů, přednášek, četli odbornou literaturu, publikace, sledovali se zájmem tisk, rozhlas, televizi se zaměřením k nadání, vzdělávali se zajímavým časopisem Mensy ČR.

Identifikovali jsme mimořádně nadané dítě a navázali účinnou spolupráci s pedagogicko-psychologickou poradnou v Brně. Poté jsme vypracovali individuální vzdělávací plán pro dítě se speciálními vzdělávacími potřebami. Dílčí výsledky ilustrují videa z praxe, nazvaná „Komentář k dnešní geopolitické situaci“ (<http://deti.mensa.cz/index.php?pg=aktuality&aid=38>) a „Budoucnost automobilového průmyslu“ (<http://deti.mensa.cz/index.php?pg=aktuality&aid=37>). Velmi kladně bylo rodiči, dětmi a pedagogy hodnoceno setkání s Mgr. Danou Havlovou při deskových hrách, testování a dalším vzdělávání učitelů v MŠ. Taktéž inspirující, velmi přínosné a nápomocné jsou pro naši spolupráci s Mensou ČR precizně zpracované a aktualizované webové stránky v čele s její šéfredaktorkou Mgr. Lenkou Šnajdrovou, PhD.

Další období celého školního roku se spíše neslo v duchu hledání, zkoumání, pozorování a seznamování s doplňující, novou metodou přímo v praxi. Některé činnosti projektu NTC systému učení jsme zatím nabízeli pouze nahodile.

V souvislosti s dalším vzděláváním, s Rámcovým vzdělávacím programem pro předškolní vzdělávání a naším Školním vzdělávacím programem jsme si jako učitelky s dlouholetou praxí uvědomily, že náš dosavadní citlivý a vnímavý pedagogický přístup v kombinaci s nově nabízenými učebními pomůckami, materiály, didaktickými hrami, postupy, formami a metodami práce dobře slouží k naplnění projektu NTC systém učení. Ačkoli doplňující aktivity a činnosti NTC projektu jsme do ranních her, pobytu venku, odpoledních zájmových činností a režimových momentů vkládali zatím nepravidelně a neplánovaně, hry s míčem, se švihadly, rotací, hádankami, vlajkami, značkami, deskovými hrami se záhy staly velmi oblíbenými. Dá se říci, že jsme v první fázi vytvořili motivační a podporující klima a prostředí nejen pro děti nadané, ale i nějakým způsobem znevýhodněné – děti cizinců, z dětského domova, s oslabenou imunitou, s poruchou chování, s logopedickými vadami, s odkladem školní docházky. Používáme zejména následující pomůcky:

Pomůcka	Záměr, cíl
Sudoku	procvičování schopnosti soustředění, trpělivosti
Chytré blešky	procvičování koncentrace a paměti
Sled událostí	poznávání posloupnosti, rozvíjení smyslu pro čas
Zábavné kruhy, geometrické články	objevování tvarů, poznávání barev
Logico	rozvíjení smyslového vnímání, třídění, chápání pojmů
Dřevěný labyrint	rozvoj jemné motoriky mezi oběma rukama a spolupráci rukou s očima
Kapla	rozvoj zručnosti, fantazie, koncentrace, přesnosti, bystrosti
Winomino	rozvoj prostorové představivosti
šachy, dáma	soustředění, pozornost
Lokon, Cink, Letiště	první kroky v matematice
encyklopedie, vlajky světa, státy a jejich symboly, nástěnná mapa, globus, atlas světa, zvířata, dětský mikroskop, lupy a pokusy	poznávání světa kolem nás
básně, písně, říkadla, hádanky	(nejen) rozvoj řeči a čtenářské gramotnosti
rotoped, šlapací pás, balanční talíř, provazové náradí, lano, žebřík, pyramida, chůdy, míče, kruhy, kladina-osmička	rozvoj hrubé motoriky, pohybová aktivita
malá pískovna s mořským pískem a voskem, hry s vodou, stolařská dílnička, hudební koutek	rozvoj jemné motoriky, poznávání a estetické výchovy

Po vyškolení v PPP Brno a po zakoupení ověřeného, kvalitního souboru pracovních listů a úkolů psycholožky PhDr. Vlasty Šmardové a Mgr. Jiřiny

Bednářové se naši předškoláci již několikátým rokem učí za přítomnosti rodiče v deseti lekcích edukativně stimulačních skupinek „Kreslení jedním tahem před psaním, prostorové orientaci, předčísleným představám, sluchovému a zrakovému vnímání“. Velmi oblíbenou aktivitou se u dětí stal diskuzní kruh „Ukaž a popiš“, kde děti střídavě dostávají možnost něco prezentovat. Děti se učí mluvit před ostatními a zároveň naslouchají jeden druhému.

Velmi nás zaujala matematika podle Hejného metody. Nedávné přednášky prof. Milana Hejného, kterou v Prostějově uspořádala Mensa ČR, jsme se bohužel nemohli zúčastnit, proto jsme si alespoň s dětmi před letními prázdninami zahráli motivační hru „Autobus a cestující“. Pro děti bylo velmi zábavné učit se hravou formou a vědět, kolik řidičů bylo v autobuse, kolik cestujících na různých zastávkách nastoupilo a kolik cestujících vystoupilo. Od dětí jsem se doslechla, že tato motivační hra s nadšením pokračovala i v rodinách, a to s pomocí nikoli kostiček a krabice jako ve školce, ale kamínků a proutěného koše u moře.

Škoda, že při realizaci projektu Mensa pro školky a také ve chvílích nejlepšího prožitkového učení většinou nebyla mysl k videozáznamům a čas k fotografování. V nadcházejícím školním roce 2013/2014 chceme s dětmi pracovat cíleněji a systematictěji, neboť stále ještě hledáme cesty a možnosti, jak vložit časově a pravidelně NTC systém učení do běžných režimových momentů a třídního vzdělávacího programu. Od září 2013 se tedy více zaměříme na pravidelnost, posloupnost, opakování, fotodokumentaci a výstupy.

Závěrem této zprávy mohu s potěšením konstatovat, že je nám ctí být školkou spolupracující s Mensou ČR, neboť vyhodnocení podmínek, procesů a výsledků vzdělávání ukázalo výrazný posun vpřed, co se týká kvality. Výzvou jsou pro nás všechny děti – nejen nadané, ale i nějakým způsobem znevýhodněné – a těšíme se na práci s nimi.

*„...Největším zázrakem sněhových vloček je v jejich jedinečnosti.
Každá je jiná. Neopakovatelná. Stejně jako lidé...“
(Tomáš Houska, Inkluzivní škola)*

Hana Lejsková
ředitelka MŠ

***ve spolupráci s kolektivem
pedagogů MŠ***

V Brně, dne 22. srpna 2013

Absolvovaná školení

Název kurzu	Datum	Jména proškolených učitelek
Mensa NTC pro školky I.	28. 10. 2010	Hana Lejsková, Ludmila Vetterová, Marie Korotvičková, Jindřiška Machálková
Mensa NTC pro školky II.	4.-5. 12. 2010	Hana Lejsková, Ludmila Vetterová, Marie Korotvičková, Jindřiška Machálková
Mensa NTC pro školky III.	13. 8. 2011	Hana Lejsková, Ludmila Vetterová
Workshop v PPP: Stimulace předškolního dítěte	1. 7. 2013	Ludmila Vetterová
Pozitivní působení na děti v MŠ	18. 4. 2013	Hana Lejsková
Pedagogická činnost s nadanými předškoláky	22. 3. 2013	Hana Lejsková
Práce s nadprůměrnými dětmi v MŠ	14. 3. 2013	Hana Lejsková
Konference Inovace výuky	29. 3. 2012	Hana Lejsková
Konference Mensa pro rozvoj nadání	9. 11. 2012	Hana Lejsková, Ludmila Vetterová
Prosociální činnosti v předškolním vzdělávání	8. 11. 2012	Jindřiška Machálková
Integrace dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a IVP v předškolním vzdělávání	29. 10. 2012	Hana Lejsková, Jindřiška Machálková
Šikovné děti – inspirace pro pedagoga	22. 1. 2010	Hana Lejsková